

ROLA FILMU W DZIAŁANIACH PR I EDUKACJI

Tomasz Modliński

Streszczenie

Oglądanie filmu kojarzy się z przyjemnością i relaksem. Pozytywne wrażenia po obejrzeniu i powiązanie przez widza tego dobrego stanu emocjonalnego z konkretnym nadawcą przekazu medialnego, to bardzo łatwy sposób kształtowania wizerunku. Phillip Kotler w swojej biblii marketingu zwraca uwagę, że „Komunikaty dostarczone przez atrakcyjne lub popularne źródło zwracają większą uwagę i są lepiej zapamiętywane.”

Słowa kluczowe: film przyrodniczy, przekaz medialny, płyty relaksacyjne CD

THE ROLE OF FILM IN PR ACTIVITIES AND EDUCATION

Abstract

Watching films is often associated with pleasure and relaxation. A positive impression after the movie and viewer's making the connection between such good emotional mood with the concrete broadcaster of the message is a very easy way of creating the image. Phillip Kotler in his marketing bible points out that "Messages transferred by attractive or popular source draw more attention and are better remembered."

Key words: natural film, media message, relaxation CD's

Film jest jednym z najskuteczniejszych form przekazu treści o złożonym charakterze, na których percepcje, w dobie natłoku informacji, zwykle nie znajdujemy czasu. Do takich zagadnień należą sprawy związane z szeroko rozumianą ekologią i z nią związaną edukacją przyrodniczą.

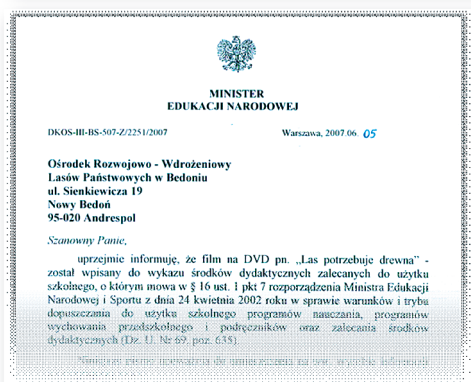
Film odgrywa dużą rolę w wychowaniu dzieci i młodzieży. Dzięki technicznym możliwościom nowoczesnych narzędzi realizacyjnych dostarcza młodym widzom wiele obrazów i dźwięków, które są dla nich trudno dostępne.

Film przyrodniczy rozwija, w sposób szczególnie skuteczny, zdolność obserwacji i wyobraźnię uczniów; pośrednio kształtuje postawy estetyczne i moralne.

Profesjonalnie przygotowanemu filmowi towarzyszą przeżycia emocjonalne, które otwierają młodych widzów na współczesny świat.

Ryc. 1. Kadr z filmu „Zielona lekcja”
Fig. 1. “Green Lesson” film frame

Ryc. 2. Certyfikat Ministra Edukacji Narodowej dla filmu „Las potrzebuje drewna”

Fig. 2. Certificate of Ministry of Education for the „Forest Needs Wood” film

Film to zwykle dzieło zbiorowe o dość skomplikowanej strukturze i szczególnym znaczeniu. Sukces medialnego przekazu zależy od tego czy forma narracji dostosowana jest do adresata przekazu. Wiedza z tego zakresu pozwala Ośrodkowi Rozwojowo-Wdrożeniowy Lasów Państwowy w Bedoniu proponować widzom filmy i nagrania audio jako formę kontaktu z otaczającą nas przyrodą, w szczególności z bogactwem przyrodniczym naszych lasów.

Bogata filмотeka, zawierająca ponad 150 tytułów, wzbogacona została w ostatnich 2 latach o 16 pozycji, których poziom dydaktyczny potwierdzają certyfikaty Ministerstwa Edukacji Narodowej informujące o wpisaniu filmów i płyt audio-CD do wykazu środków dydaktycznych zalecanych do użytku szkolnego (ryc. 2).

Tematyka poruszana w filmach oraz forma narracji została dostosowana do wieku widza i typu zajęć edukacyjnych:

- ▶ współistnienie i oddziaływanie gatunków
- ▶ las i jego funkcje

- ▶ leśnik gospodarz lasu
- ▶ różnorodność gatunkowa polskich lasów
- ▶ zasady hodowli lasu i ochrony przyrody
- ▶ cykl biologiczny roślin i zwierząt

Ryc. 3. Przykłady zróżnicowanych tematycznie filmów dla różnych grup wiekowych
Fig. 3. Examples of topic-differentiated movies for various age groups

Film „ROK W PUSZCZY” (scenariusz Tomasz Ogrodowczyk)

Na tle nastrojowej muzyki i odgłosów przyrody ujrzymy las zmieniający się wraz z następującymi po sobie porami roku. Wspaniałe zdjęcia filmowe, często realizowane ze specjalnych ukryć, ukazują z bliska życie dzikich zwierząt. Film zachwyca obrazem, poetyckim komentarzem i muzyką. Łączy w sobie wysokie walory edukacyjne i artystyczne.

Uczeń za sprawą filmu:

- ▶ pozna zachowania zwierząt i roślin w różnych porach roku,
- ▶ pozna znaczenie lasu dla człowieka i środowiska,
- ▶ nauczy się obserwować przyrodnicze składniki środowiska i opisywać je,
- ▶ uświadomi sobie potrzebę ochrony lasu i jego mieszkańców,
- ▶ nauczy się analizować strukturę i funkcjonowanie ekosystemów leśnych,
- ▶ wzbogaci odczucia estetyczne.

Decyzją MEN środek dydaktyczny zalecany do nauczania przyrody na poziomie szkoły podstawowej biologii na poziomie gimnazjum.

Nagrody dla filmu:

- ▶ Wyróżnienie w konkursie Nagroda Lasów Państwowych im. Dyrektora Adama Loreta,
- ▶ Nagrodę za zdjęcia na IX Ogólnopolskim i V Międzynarodowym Konkursie Filmów Ekologicznych „EKO FILM’ 2006” w Nowogardzie,
- ▶ Główna nagroda w kategorii: NAJLEPSZY FILM O WARTOŚCIACH EKOLOGICZNYCH na II Międzynarodowym Festiwalu Filmów Turystycznych w Płocku,
- ▶ Wyróżnienie na festiwalu DocumentArt w Rumunii.

Film „WODA – ŻYCIE DLA LASU” (scenariusz Urszula Zabrocka)

Film porusza problem zanikania wody i pogarszania się jej jakości. Takim niekorzystnym zjawiskom należy przeciwdziałać poprzez zatrzymywanie wody i jej oczyszczanie. Najlepiej robi to sama przyroda z niewielką pomocą człowieka. Ekosystemy leśne potrafią chłonać wodę jak gąbka, a leśna gleba doskonale oczyszcza wodę, jest naturalnym filtrem. Przywracanie śródleśnych zbiorników i bagien to przywracanie wody środowisku, a także przywracanie życia różnym gatunkom zwierząt i roślin.

Uczeń za sprawą filmu:

- ▶ nauczy się oceniać zmiany zachodzące w środowisku przyrodniczym w wyniku oddziaływania człowieka
- ▶ nauczy się oceniać wpływ tych zmian na jakość życia
- ▶ pozna przyczyny aktualnego stanu środowiska i sposoby przeciwdziałania niekorzystnym zmianom
- ▶ angielska wersja filmu pozwoli mu dodatkowo podnieść swoje zdolności językowe.

Decyzją MEN środek dydaktyczny zalecany do nauczania przyrody na poziomie szkoły podstawowej biologii na poziomie gimnazjum oraz liceum ogólnokształcącego, profilowanego i technikum w zakresie podstawowym i rozszerzonym.

Film „FUNKCJE LASU” (scenariusz Grzegorz Bobrowicz)

Lasy to nasze wspólne dziedzictwo. Są niezwykle bogate przyrodniczo, wystarczy powiedzieć, że 2/3 gatunków flory i fauny Polski jest związane z lasami. Ludzie czerpią z lasu liczne korzyści - jedna sosna produkuje tlen potrzebny do oddychania dla 3 osób, buk nawet dla 5 osób. Poprzez pochłanianie dwutlenku węgla lasy mają

znaczny wpływ na zmniejszanie efektu globalnego ocieplenia klimatu. Na klimat wpływają także na inne sposoby, np. poprzez magazynowanie wody i jej oczyszczanie. Las ma również pozytywny wpływ na każdego z nas. Posiada specyficzny mikroklimat. W czystym i wilgotnym powietrzu krążą zabijające bakterie lotne związki antybiotyków. Rekordzistą w ich produkowaniu są jałowce. Film wskazuje na wszechstronne oddziaływanie lasu na środowisko naturalne i ludzi, a obok przyrodniczej, pokazuje też jego istotną rolę gospodarczą.

Uczeń za sprawą filmu:

- ▶ pozna znaczenie lasu dla człowieka i środowiska,
- ▶ uświadomi sobie potrzebę ochrony i pielęgnowania lasu,
- ▶ nauczy się analizować strukturę i funkcjonowanie ekosystemów leśnych,
- ▶ wzbogaci odczucia estetyczne.

Decyzją MEN środek dydaktyczny zalecany do nauczania przyrody na poziomie szkoły podstawowej, biologii na poziomie gimnazjum oraz liceum ogólnokształcącego, profilowanego i technikum w zakresie podstawowym.

Film „MOCZARY I UROCZYSKA” (scenariusz Tomasz Ogrodowczyk)

Film ukazuje dziewiczą przyrodę bagien i mokradeł, niedostępną do obserwowania przez zwykłego człowieka. Poznajemy różne i często rzadkie gatunki zwierząt. Poszczególne fragmenty filmu rozgrywają się na obszarach parków narodowych, w obrębie których występują obszary podmokłe. W Parku Narodowym „Ujście Warty” obserwujemy przelot tysięcy dzikich gęsi, w Biebrzańskim Parku Narodowym towarzyszymy losiowi w jego ostatniej wędrówce przez bagno, a w Wielkopolskim Parku Narodowym podpatrujemy żurawie – odwiecznych mieszkańców podtopionych olsów.

Uczeń za sprawą filmu:

- ▶ nauczy się obserwować przyrodnicze składniki środowiska i opisywać je,
- ▶ nauczy się analizować struktury i funkcjonowanie wybranych ekosystemów,
- ▶ nauczy się rozpoznawać wybrane gatunki roślin i zwierząt, związane z obszarami podmokłymi,
- ▶ wzbogaci swoją wiedzę z zakresu sztuki i sferę odczuć estetycznych.

Film można oglądać w pięciu wersjach językowych: polskiej, angielskiej, niemieckiej, francuskiej i rosyjskiej, co sprawia, że uczniowie mogą także podnosić swoje zdolności językowe.

Decyzją MEN środek dydaktyczny zalecany do nauczania przyrody na poziomie szkoły podstawowej, biologii na poziomie gimnazjum oraz liceum ogólnokształcącego, profilowanego i technikum w zakresie podstawowym.

Ryc. 4. Przykładowe nagrody dla filmu „Moczniki i łąki”

Fig. 4. Some of the prizes awarded to “Bogs and Ranges” film

Nagrody dla filmu:

- ▶ Międzynarodowy Festiwal Filmów Ekologicznych EKOFILM w Nowogardzie – za niezwykle interesującą poznawczą wyprawę po urokliwych przyrodniczo miejscach w Polsce.
- ▶ Międzynarodowy Festiwal Filmów Turystycznych w Płocku – najlepszy film o wartościach ekologicznych.
- ▶ Międzynarodowy Festiwal Filmów Turystycznych Art&Tur w Portugalii – za wartości ekologiczne.
- ▶ Międzynarodowy Festiwal Filmów Dokumentalnych “Człowiek i przyroda” w Irkucku – nagroda główna.

Film „SKRZYDLACI SPRZYMIERZEŃCY LASU”

(scenariusz Przemysław Sujak)

Film pozwala widzowi podpatrywać ptaki w ich naturalnym środowisku. Lasy Polski zasiedla blisko 90 gatunków ptaków, w filmie pojawia się około 30 gatunków,

głównie ptaków pospolitych, jak sikora, trznadel, kapturka, gąsiorek, remiz, kowalik, zięba, żurawie, gil czy pierwiosnek. Obserwujemy ptaki przy budowie gniazd, zdobywaniu pożywienia i wychowywaniu młodych. Unikatowe ujęcia pokazują, jak troskliwie rodzice różnych gatunków opiekują się pisklętami.

Uczeń za sprawą filmu:

- ▶ zyska świadomość wartości różnorodności biologicznej i potrzebę ochrony ptaków,
- ▶ pozna poszczególne gatunki ptaków, ich zachowania, sposoby budowy gniazd rodzaje pożywienia,
- ▶ pozna znaczenie ptaków dla ekosystemów leśnych.

Film można oglądać w polskiej i angielskiej wersji językowej.

Decyzją MEN środek dydaktyczny zalecany do nauczania przyrody na poziomie szkoły podstawowej, biologii na poziomie gimnazjum oraz liceum ogólnokształcącego, profilowanego i technikum w zakresie podstawowym.

Film „LAS POTRZEBUJE DREWNA” (scenariusz Marek Kozłowski)

Obumarłe drzewo, jego żyzna próchnica ma udział w tworzeniu nowego lasu, staje się schronieniem i pokarmem dla wielu organizmów. Haremy korników, na pozór tylko groźne w swoich zbrojach-pancerzach chrząszcze, pracowite bobry – to tylko nieliczni mieszkańcy lasu, którzy z drewnem związali „zawodowo” swoje życie. Atutem filmu są piękne zdjęcia makro.

Uczeń za sprawą filmu:

- ▶ zdobędzie wiedzę na temat roli martwego drewna w lesie,
- ▶ pozna następujące po sobie cykle życia i rozkładu organizmów w lesie,
- ▶ dostrzeże złożoność funkcjonowania ekosystemu leśnego,
- ▶ pozna gatunki organizmów zaliczane do grupy reducentów,
- ▶ nauczy się obserwować przyrodnicze składniki środowiska i opisywać je,
- ▶ nauczy się analizować struktury i funkcjonowanie wybranych ekosystemów.

Film można oglądać w dwóch wersjach językowych: polskiej i angielskiej, co sprawia, że uczniowie mogą także podnosić swoje zdolności językowe.

Decyzją MEN środek dydaktyczny zalecany do nauczania przyrody na poziomie szkoły podstawowej, biologii na poziomie gimnazjum oraz liceum ogólnokształcącego, profilowanego i technikum w zakresie podstawowym i rozszerzonym.

Nagrody dla filmu

- ▶ Ministra środowiska na Międzynarodowym Festiwalu Filmów Ekologicznych EKOFILM w Nowogardzie.

- ▶ Nagroda Lasów Państwowych im. Adama Loreta za rok 2007.
- ▶ Wyróżnienie na Międzynarodowym Festiwalu Filmów Profesjonalnych, Telewizyjnych i Programów Video EKOTOPFILM 2007 w Bratysławie.
- ▶ Wyróżnienie na XII Międzynarodowym Festiwalu Filmów Przyrodniczych im. Włodzimierza Puchalskiego 2007.

Film „OCHRONA PRZYRODY W LASACH PAŃSTWOWYCH” (scenariusz Ryszard Kapuściński)

Film prezentuje formy ochrony przyrody, występujące w Lasach Państwowych. Najcenniejsze fragmenty lasów chronione są m.in. w parkach narodowych, rezerwach i parkach krajobrazowych. Bogactwo i piękno naszej rodzimej przyrody zasługuje na ochronę z wielu różnych względów, głównie z troski o zachowanie życia na Ziemi i trwałość funkcjonowania ekosystemów.

Uczeń za sprawą filmu:

- ▶ zdobędzie wiedzę na temat form ochrony przyrody,
- ▶ dostrzeże potrzebę ochrony środowiska, szczególnie lasów,
- ▶ dostrzeże bogactwo i piękno polskiej przyrody,
- ▶ pozna gatunki roślin i zwierząt objęte ochroną,
- ▶ pozna zagrożenia dla lasu w różnych porach roku,
- ▶ dostrzeże potrzebę szacunku do zwierząt i przyrody i troski o nie, jako wspólne dobro,
- ▶ poszerzy swoją świadomość ekologiczną.

Decyzją MEN środek dydaktyczny zalecany do nauczania przyrody na poziomie szkoły podstawowej, biologii na poziomie gimnazjum oraz liceum ogólnokształcącego, profilowanego i technikum w zakresie podstawowym i rozszerzonym.

Filmowy pokaz slajdów na DVD „KRAJOBRAZ LEŚNY I DZIEWICZA PRZY- RODA W OBIEKTYWIE PROF. TOMASZA WODZICKIEGO”

Filmowa prezentacja zdjęć krajobrazu, wybranych amerykańskich parków narodowych, opatrzona interesującym komentarzem autorskim i muzyką oddającą charakter dzikiej przyrody. Prof. Tomasz J. Wodzicki (SGGW) w czasie swej wieloletniej pracy badawczej, korzystał z zaproszeń laboratoriów uniwersyteckich, rozmieszczonych w różnych częściach czterech kontynentów. Dało mu to okazję do odwiedzenia i zachwycenia się widokiem najwspanialszych krajobrazów leśnych i rezerwatów nieskażonej przyrody. Do tej filmowej prezentacji wybrał ze swoich zbiorów fotografie wykonane w 1985 r. w trzech parkach narodowych Gór Skalistych Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej. (Yellowstone National Park, Grand Teton National Park i Waterton-Glacier International Peace Park).

Uczeń za sprawą filmu:

- ▶ zrozumie zależności istniejące w środowisku przyrodniczym,
- ▶ dostrzeże bogactwo, różnorodność i piękno wybranych krajobrazów świata,
- ▶ zdobędzie zdolność całościowego postrzegania rzeczywistości przyrodniczej,
- ▶ dostrzeże wpływ działalności człowieka na środowisko,
- ▶ pozna gatunki roślin i zwierząt, występujących w parkach narodowych USA.

Decyzją MEN środek dydaktyczny zalecany do nauczania przyrody na poziomie szkoły podstawowej, biologii na poziomie gimnazjum oraz liceum ogólnokształcącego, profilowanego i technikum w zakresie podstawowym.

Film „W LESIE O KAŻDEJ PORZE” (scenariusz Tomasz Zygmunt)

Las to żywy organizm – każde drzewo rodzi się i umiera. W szczęśliwych okolicznościach umiera dożywszy sędziwego wieku. Na skutek tragicznych zdarzeń, takich jak huragan, umiera młodo, powalone niszczycielskimi siłami natury. Film pokazuje cykl życia lasu, od umieszczenia w ziemi nasiona i uprawy lasu w szkółkach, poprzez zabiegi pielęgnacyjne drzew, aż do ich śmierci, kiedy drzewo zostaje z lasu wywiezione. To opowieść, która pomaga poznać i zrozumieć las, ponieważ troska o niego nie może być tylko sprawą leśników.

Uczeń za sprawą filmu:

- ▶ zdobędzie wiedzę na temat pracy leśników w poszczególnych porach roku,
- ▶ pozna różne gatunki szkodników lasu,
- ▶ dostrzeże bogactwo i piękno polskiej przyrody,
- ▶ pozna zagrożenia dla lasu w różnych porach roku,
- ▶ dostrzeże potrzebę pielęgnacji i ochrony lasu,
- ▶ dostrzeże wpływ człowieka na środowisko przyrodnicze.

Decyzją MEN środek dydaktyczny zalecany do nauczania przyrody na poziomie szkoły podstawowej, biologii na poziomie gimnazjum oraz liceum ogólnokształcącego, profilowanego i technikum w zakresie podstawowym.

Film „LEŚNE DRZEWA” (scenariusz Marek Berft)

Poetycka opowieść o drzewach w wykonaniu znanego aktora Bogusława Sochnackiego. Film ukazuje pracę leśników w celu zachowania trwałości ekosystemów leśnych. Szczególnym jego walorem jest pokazanie dzieci i młodzieży, aktywnie pracujących na rzecz dobrego stanu polskich lasów. Film odkrywa humanistyczne wartości, jakie niesie obcowanie z naturą. Wykorzystano w nim utwory poetyckie, mówiące o polskiej przyrodzie. Są to wiersze m.in. Jana Kochanowskiego, Marii Konopnickiej, Ignacego Krasickiego.

Uczeń za sprawą filmu:

- ▶ pozna znaczenie lasu dla człowieka i środowiska,
- ▶ uświadomi sobie potrzebę ochrony i pielęgnowania lasu,
- ▶ wzbogaci odczucia estetyczne.

Decyzją MEN środek dydaktyczny zalecany do nauczania przyrody na poziomie szkoły podstawowej, biologii i edukacji ekologicznej na poziomie gimnazjum oraz liceum ogólnokształcącego, profilowanego i technikum.

Film „BALLADA O DREWNIE” (scenariusz Eugeniusz Pudlis)

Drewno inspiruje, wyzwala nowe pomysły, urzeka swoim zapachem oraz kształtem, jaki można mu nadać. Film opowiada o szerokim zakresie zastosowania drewna, w sztuce, gospodarce, literaturze. Znani aktorzy, rzeźbiarze, lutnicy, szkutnicy i naukowcy przedstawiają swoją fascynację drewnem, jego walorami, różnorodnymi sposobami wykorzystania.

Uczeń za sprawą filmu:

- ▶ zdobędzie wiedzę na temat wykorzystania drewna,
- ▶ wzbogaci swoją wiedzę z zakresu sztuki,
- ▶ pozna zanikające zawody,
- ▶ poszerzy swoją świadomość ekologiczną,
- ▶ wzbogaci odczucia estetyczne.

Decyzją MEN środek dydaktyczny zalecany do nauczania przyrody na poziomie szkoły podstawowej, biologii i edukacji ekologicznej na poziomie gimnazjum oraz liceum ogólnokształcącego, profilowanego i technikum.

Film „SYMBIOZA GRZYBÓW I ROŚLIN – MIKORYZY” (scenariusz Kazimierz Szabla)

Film o roli grzybów symbiotycznych w życiu lasu oraz znaczenie mikoryz dla rozwoju roślin. Różne gatunki grzybów i roślin pokazane są na tle naturalnego środowiska. Na uwagę zasługują interesujące, także mikroskopowe zdjęcia grzybów. Uczeń może znacznie poszerzyć treści programowe. Jest wdrożony w wykłady i zajęcia praktyczne pracowników naukowych, obserwuje prace w laboratorium.

Uczeń za sprawą filmu:

- ▶ pozna rolę wybranych gatunków grzybów,
- ▶ poszerzy wiedzę z zakresu symbiozy różnych gatunków,
- ▶ nauczy się obserwować przyrodnicze składniki środowiska i opisywać je,

- ▶ nauczy się analizować struktury i funkcjonowanie wybranych ekosystemów,
- ▶ nauczy się oceniać zmiany zachodzące w środowisku przyrodniczym w wyniku oddziaływania człowieka,
- ▶ nauczy się oceniać wpływ tych zmian na jakość życia.

Decyzją MEN środek dydaktyczny zalecany do nauczania biologii i edukacji ekologicznej na poziomie liceum ogólnokształcącego, profilowanego i technikum w zakresie podstawowym i rozszerzonym.

Film „LEŚNE DZIEDZICTWO” (scenariusz Sławomir Trzaskowski)

Film charakteryzuje polskie leśnictwo, ukazuje bogactwo i piękno przyrodnicze lasów w Polsce. Pokazuje zagrożenia dla lasów oraz zasady i cele gospodarowania, zgodne z najnowszymi osiągnięciami naukowymi. Na szczególną uwagę zasługują przedstawione w filmie etapy odnawiania lasu i pracy leśników. Takie sceny zachęcają do ochrony bioróżnorodności gatunkowej i troski o las, jako wspólne dobro.

Uczeń za sprawą filmu:

- ▶ pozna znaczenie lasu dla człowieka i środowiska,
- ▶ uświadomi sobie potrzebę ochrony i pielęgnowania lasu,
- ▶ nauczy się analizować strukturę i funkcjonowanie ekosystemów leśnych,
- ▶ zdobędzie wiedzę na temat pracy leśników w poszczególnych porach roku.

Decyzją MEN środek dydaktyczny zalecany do nauczania przyrody na poziomie szkoły podstawowej, biologii i edukacji ekologicznej na poziomie gimnazjum oraz liceum ogólnokształcącego, profilowanego i technikum.

Nagrody dla filmu

- ▶ Nagroda główna Targów Leśnych w Rogowie w 1998 r.
- ▶ Nagroda na Międzynarodowym Festiwalu Filmów Ekologicznych w Bratysławie.
- ▶ Nagroda na festiwalu EKOFILM w Nowogardzie.

Film „SZUKAMY DENDROLOGICZNYCH SKARBÓW” (scenariusz Barbara Czolnik)

Film dla nauczycieli. Zrealizowany w pięknej scenerii arboretum Ośrodka Kultury Leśnej w Gołuchowie. Pokazuje możliwość przeprowadzenia ciekawych zajęć, podczas wycieczki do parku dendrologicznego. Na podstawie tego przykładu można zorganizować podobną lekcję w najbliższej okolicy. Dla uczniów będzie to okazja do zapoznania się z historią odszukanych drzew i miejsc ich naturalnego występowania. Polecamy jako wzorzec lekcji terenowej, łączącej zajęcia z historii i botaniki.

Decyzją MEN środek dydaktyczny zalecany do zastosowania w nauczaniu biologii i edukacji ekologicznej na poziomie liceum ogólnokształcącego, profilowanego i technikum.

Film „DZIK RYJO” (scenariusz Przemek Petryszyn)

W lesie pojawia się nowy lokator – dzik o wdzięcznym imieniu Ryjo. Przywędrował spod Suwałk, choć wszystkie zwierzęta myślą, że z dalekiego miasta Rio de Janeiro w Brazylii. Zwierzęta od razu zaprzyjaźniają się z dzikiem i oprowadzają go po lesie. Wyjaśniają też nowemu koledze, kim jest leśniczy i jak ważna jest jego praca dla lasu i wszystkich jego mieszkańców. Zabawna, pouczająca i barwna opowieść dla najmłodszych.

Dzieci za sprawą filmu:

- ▶ zdobędą wiedzę na temat pracy leśnika,
- ▶ poznają leśne zwierzęta,
- ▶ w zabawnej formie przyswoją sobie treści związane z potrzebą pielęgnacji i ochrony lasu,
- ▶ dostrzegą bogactwo i piękno polskiej przyrody.

Decyzją MEN środek dydaktyczny zalecany do nauczania na poziomie wychowania przedszkolnego i kształcenia zintegrowanego.

Film „LEŚNA WYCIECZKA” (scenariusz Przemek Petryszyn)

Leśne zwierzęta mają niemały kłopot. Po wizycie ludzi, w lesie została sterta śmieci i strach, że uciążliwi turyści znów wrócą, będą hałasować, palić ogniska, niszczyć młode drzewka i zakłócać spokój. Postanawiają wspólnie napisać książkę dla dzieci. Uczą w niej najmłodszych właściwego zachowania, szacunku do lasu, jego mieszkańców i przyrody. Po takiej lekturze najmłodszy na pewno nie zrobią żadnej szkody podczas swojej wizyty w lesie. Bajka animowana.

Dzieci za sprawą filmu:

- ▶ dowiedzą się, jak należy zachowywać się w lesie,
- ▶ poznają leśne zwierzęta,
- ▶ w zabawnej formie przyswoją sobie treści związane z potrzebą ochrony przyrody,
- ▶ dostrzegą bogactwo i piękno polskiej przyrody.

Decyzją MEN środek dydaktyczny zalecany do nauczania na poziomie wychowania przedszkolnego i kształcenia zintegrowanego.

CYKL PŁYT DO ROZPOZNAWANIA GŁOSÓW ZWIERZĄT (AUDIO-CD)

Ryc. 5. Płyty CD z serii Jaki to ptak? Łącznie na trzech płytach znajduje się około 160 głosów. To niezwykle bogaty dźwiękowy przewodnik ornitologiczny

Fig. 5. CD collection "What Bird Is It?" Together on 3 CD's there are about 160 voices. It is a very substantial ornithological audio dictionary

JAKI TO PTAK? cz. 1, 2, 3 (CD)

Na każdej z płyt poznamy głosy 40 różnych gatunków ptaków. Z bardziej znanych pojawiają się takie gatunki, jak: kos, zięba, szpak, pierwiosnek, bażant, słowiki, sikory, skowronek, krzyżówka, bocian biały i czarny, kukułka. Warto jednak poznać także rzadziej spotykane gatunki, takie jak choćby dubelt, cietrzew, głuszec, kszczyk czy bąk. Lektor wiedzie nas za ucho i zwraca uwagę na charakterystyczne elementy występujące w śpiewach poszczególnych gatunków. Słuchacz już po kilkukrotnym wysłuchaniu nagrania ma szansę samodzielnie i w naturalnym środowisku rozpoznać ptaka po głosie.

Odbiorcą może być uczeń, będący na każdym etapie edukacyjnym.

Płyty dają możliwość poszerzenia treści programowych i rozbudzają u uczniów zainteresowania przyrodnicze.

TAJEMNICE PUSZCZY. ROZPOZNAWANIE GŁOSÓW ZWIERZĄT (CD)

Na płycie usłyszymy głosy zwierząt puszczy: ssaków, ptaków i owadów, a także wszystkich naszych odżywiających się płazów. Szczeka sarna, zawodzą wilki, recho-cze łoś na bagnie, jelenie ryczą podczas jesiennych godów, słyhać turkucia podjadka i łączyną brodawnika. Zachwycają koncerty paskówek, zab wodnych i rzekotek. A lektor opowiada tak ciekawie, że aż chce się wyruszyć do lasu i spróbować swoich sił w rozpoznawaniu głosów.

Odbiorcą może być uczeń, będący na każdym etapie edukacyjnym.

Płyta daje możliwość poszerzenia treści programowych i rozbudza u uczniów zainteresowania przyrodnicze.

Uczeń za sprawą płyt z serii rozpoznawania głosów zwierząt:

- ▶ nauczy się rozpoznawać zwierzęta po głosach,
- ▶ pozna bogactwo dźwięków, wydawanych przez poszczególne gatunki
pozna m.in. głosy godowe i ostrzegawcze zwierząt,
- ▶ zdobędzie wiedzę o różnych zachowaniach i zwyczajach zwierząt,
- ▶ dostrzeże walory przyrodnicze najbliższego regionu.

Decyzją MEN środek dydaktyczny zalecany do nauczania przyrody na poziomie szkoły podstawowej, biologii na poziomie gimnazjum oraz liceum ogólnokształcącego, profilowanego i technikum w zakresie podstawowym i rozszerzonym.

Nagrody

- ▶ Wyróżnienie w konkursie Nagroda Lasów Państwowych im. Adama Loreta 2007.

RELAKSACYJNE PŁYTY AUDIO – CD

Ryc. 6. Płyty CD z serii relaksacyjnej: „Wielkie Koncerty Polskiej Przyrody”
Fig. 6. CD records of the relaxation series: “Great Concerts of Polish Nature”

WIELKIE KONCERTY POLSKIEJ PRZYRODY cz. 1,2

Na każdej z płyt znajduje się 20 utworów, opisujących bogactwo przyrodnicze Polski. Płyty mogą stanowić tło dla różnego rodzaju zajęć w szkole. Za ich sprawą uczniowie mają okazję chociaż na chwilę przenieść się w świat muzyki, której twórcą jest sama przyroda. Z pewnością wielu uczniów nie miało okazji wysłuchać takich koncertów w naturze. A posłuchamy m.in. porannego śpiewu wiosennego lasu, letniej nocy rozbrzmiewającej ćwierkaniem pasikoników i świerszczy, a także majowych koncertów słowików i żab. Znajdziemy się w puchaczym ostępie, wysłuchamy wiosennej pieśni głuszcza, przed świtem spotkamy się z cietrzewiami, o zmierzchu wsłuchamy się w chrapanie słonek, a na zakończenie niesamowity, charyzmatyczny klimat jesiennej kniei - rykowisko. Zarówno pierwsza jak i druga płyta zawiera książeczkę z opisami do utworów w czterech językach, polskim, angielskim, niemieckim i rosyjskim, co pozwala uczniom doskonalić zdolności językowe.

Odbiorcą może być uczeń, będący na każdym etapie edukacyjnym.

Płyty dają możliwość poszerzenia treści programowych i rozbudzają u uczniów zainteresowania przyrodnicze.

Uczeń za sprawą płyt relaksacyjnych:

- ▶ nauczy się przyporządkować gatunki do ich siedlisk,
- ▶ pozna bogactwo dźwięków, wydawanych przez poszczególne gatunki,
- ▶ zdobędzie wiedzę o różnych zachowaniach zwierząt,
- ▶ dostrzeże walory przyrodnicze najbliższego regionu,
- ▶ wzbogaci odczucia estetyczne.

Decyzją MEN środek dydaktyczny zalecany do nauczania przyrody na poziomie szkoły podstawowej, biologii na poziomie gimnazjum oraz liceum ogólnokształcącego, profilowanego i technikum w zakresie podstawowym i rozszerzonym.

Ośrodek Rozwojowo- Wdrożeniowy Lasów Państwowych w Bedoniu przekazał kolejne filmy edukacyjne do recenzji przez rzeczoznawców, kwalifikujących pomoce dydaktyczne do umieszczenia w wykazie Ministerstwa Edukacji Narodowej. Informacje o wszystkich filmach i płytach audio-CD z oferty ORWLP w Bedoniu można znaleźć na stronie internetowej: www.bedon.lasy.gov.pl.

Wnioski

Najtrudniej wzbudzić u widza emocjonalny związek z nadawcą przekazu, a film budzi emocje, które przekładają się również na producenta. Wyzwała refleksje, zadaje pytania, pozwala widzowi, naszemu potencjalnemu klientowi, myśleć samodzielnie. Ma wszystkie cechy, które powinna spełniać dobra reklama. Nie jest jednak tak natrączywy, treści promocyjne otaczają bowiem tematy i obrazy atrakcyjne dla widza, występują w nim często znani i lubiani aktorzy. Film może być również stosunkowo niedrogą formą reklamy. Można z nim dotrzeć do wielu odbiorców, rozpropagować go wśród grup klientów, na których nam zależy.

Skoro public relations to sztuka uwodzenia film jest doskonałym środkiem, by uwieść widza.

Literatura

Dr Eleonora Bobrzyńska - Recenzje kwalifikacyjne dla Ministra Edukacji i Nauki
 Mgr Ewa Kłos - Recenzje kwalifikacyjne dla Ministra Edukacji i Nauki
www.bedon.lasy.gov.pl - redakcja Elżbieta Trzonek

Tomasz Modliński

Leśne Studio Filmowe

Ośrodek Rozwojowo-Wdrożeniowy

Lasów Państwowych w Bedoniu

t.modlinski@orwlp.com.pl